

1. Občina Rače – Fram

Grad Rače je primer ravninskega otoškega ali vodnega gradu - dvorca, dodatno zavarovanega z visokim okopom. Zgodovina stavbe sega v prvo polovico 16. stoletja, ko so pozidali dvorec s štirimi trakti z gotsko renesančnimi portali. V notranjščini dvorca je poleg kapele, posvečene sv. Janezu Nepomuku, v prvi vrsti najbolj zanimiva "Bela dvorana", ki v sedanjem času služi kot poročna dvorana, zaradi svoje akustičnosti pa je primerna tudi za izvajanje različnih koncertov. Danes so v gradu prostori občinske uprave, krajevnega urada, kino dvorana, zasebna etnološka zbirka, slikarski atelje ter v manj šem delu tudi zasebna stanovanja. Podoba gradu se je skozi čas spreminjala, tako z menjavo lastnikov kot s prodorom različnih stilov skozi stoletja. Listina, v kateri se omenja prvi lastnik gradu, Gregor Regal iz Rač, je bila izdana 26. aprila 1534. Sledili so še številni lastniki, kot zadnji Vincenc Bachler ml., član rodbine Bachler, ki je posestvo in grad na dražbi prodal.

2. Občina Miklavž na Dravskem polju

Cerkev sv. Miklavža se prvič omenja leta 1382. Prvotna stavba je nastajala postopoma in bila zidana v romanskem slogu. Današnja podoba z zvonikom poznogotske gradnje iz začetka 16. stoletja je dobila leta 1662. Iz tega časa je bil tudi prvi bronasti zvon v miklavški cerkvi. Drugi in tretji zvon sta se oglasila leta 1745 in 1778, v času, ko so cerkev obnavljali. Takrat so stavbo nekoliko dvignili, ladjo obokali in prizidali zakristijo. Renesančni glavni oltar je iz leta 1718, prižnica, ki je ni več, je bila iz leta 1735. Prvi stranski oltar s Florjanovo sliko, na kateri je upodobljen mariborski Pristan, je iz leta 1740, drugi stranski oltar pa iz tretje četrtine 18. stoletja. Križev pot v cerkvi, ki izvira iz 17. stoletja, je leta 1910 svoji podružnici v Miklavžu podarila hoška cerkev. V zunanji cerkveni zid je vzdanih več rimskih kamnov. Na južni steni cerkvenega zvonika je naslikana velika freska sv. Krištofa, priprošnjika zoper naglo smrt. Freska je nastala v začetku 16. stoletja. Pri nadzidavi cerkve v 18. stoletju je bila freska prebeljena, tako da je poslikava le tu in tam presevala skozi beleže. Z uspešnim restavratorskim posegom sta bila freski leta 2000 povrnjena prvotna moč in sijaj. Zadnjo veliko prenovo je cerkev doživela v letih 1991 do 1994. Takratni župnik Anton Kolar je treh letih poskrbel za nove zvonove, obnovo fasade, zvonika in ozaljšanje notranjosti cerkve ter nabavil sodobne orgle, da bi dostojno počastil 320-letnico cerkve in 30-letnico samostojne župnije.

3. Občina Ruše

Falski grad, ki je v zgodovini prvič omenjen leta 1245 kot Volmars oziroma Valle, je postavljen na pečino na desnem bregu Drave nedaleč od hidroelektrarne Fala. V njem je bil najprej samostan, ki je na začetku 17. stoletja med drugim gostil tudi oddelek dunajske univerze s predavanji o filozofiji, teologiji in ekonomiki. V 18. stoletju je bil samostan razpuščen, graščina pa je prešla v zasebno last. Grad je danes v prvi vrsti namenjen muzejski in kulinarčni dejavnosti, prav tako ga uporabljajo za prirejanje različnih dogodkov, tudi porok, ter kot lokacijo za snemanje videospotov in fotografiranje.

4. Občina Starše

Krajinski park Drava obsega območje ob reki Dravi, ki poteka med mestoma Maribor in Ptuj. Nastajal je skozi stoletja zaradi poplav. Skozi zgodovino, že od ledene dobe naprej, je reka zaznamovala pokrajino z ogromnimi nanosi proda. Ker je Drava redno poplavljala se je oblikoval pester in zanimiv življenjski prostor. Redno poplavljanje je pognojilo okoliške gozdove in travnike ter dvignilo raven podtalnice. Krajinski park Drava oblikuje rečne mrtvice in terase, veliko število prodišč, poplavni gozdovi ter močvirnati travniki. V tem prostoru so zelo dragocene tudi loke, ki so v času deževja poplavljene.

Kmetje so v reki izpirali zlato, se ukvarjali s splavarstvom in drugimi obrtni.

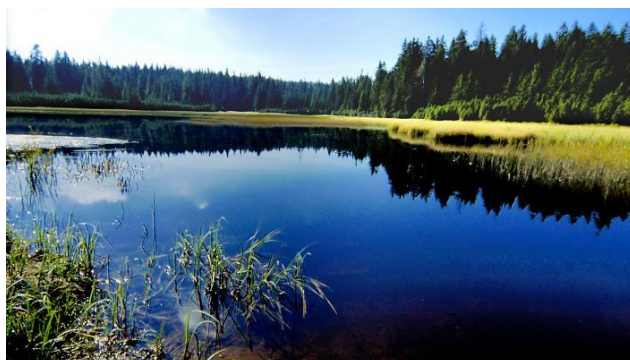
Velike spremembe rečnega režima ali hidromelioracije so se začele po drugi svetovni vojni.

Samo na Ptujskem jezeru prezimuje do 25.000 ptic, zato Drava spada med ornitološko pomembna področja. Mnoge izmed teh ptic so redke in ogrožene. Med njih spadajo mali martinec, mali deževnik in vodomec. Gnezdijo na območju rečnih rokavov, erodiranih rečnih bregov in prodišč. Na kmetijskih površinah pa lahko najdemo beločelo in njivsko gos, različne vrste galebov, belo čapljo. Zaradi rastlinskih in živalskih vrst ter življenjskega okolja območje krajinskega parka uvrščamo v evropsko omrežje varovanih območij Natura 2000, katere namen je ohranjanje biotske raznovrstnosti, tako da varuje naravne habitate ogroženih živalskih in rastlinskih vrst, pomembnih za Evropsko unijo.

5. Občina Slovenska Bistrica

Črno jezero je z nasipom umetno zajezena kotanja. Za potrebe vodne akumulacije pri spravilu lesa v dolino (riže) je grof Windischgraetz, lastnik dobršnega dela pohorskih gozdov, pred več kot 130 leti kotanjo zaježil in tako ujel temno vodo Černjave. Danes je jezero predvsem naravni spomenik, ki skupaj z okolico in močvirsko favno predstavlja naravni rezervat. Hkrati je prvovrstno domovališče najrazličnejših ptičev. V letih 1992 in 1993 je bil nasip obnovljen, prav tako tudi propustna naprava. Od Osankarice do Črnega jezera vodi nova brunčana pot. Pohodne poti se nato nadaljujejo na različne konce Pohorja. Ena od njih vodi tudi proti Trem kraljem in Arehu. Če vam čas dopušča, pa se le ustavite ob jezeru, uživajte v njegovi spokojnosti in se naužite lepot narave, ki se vam bodo za vedno vtisnile v spomin.

6. Občina Maribor

V osrednjem delu starega mestnega jedra na Lentu, pred Hišo Stare trte še danes domuje najstarejša trta na svetu. Žametovka oz. modra kavčina je s potrjeno starostjo več kot 400 let vpisana v Guinnessovo knjigo rekordov kot najstarejša trta sveta, ki še vedno rodi žlahtne sadove. Stara trta simbolizira bogato vinsko kulturo Maribora, Štajerske in Slovenije. Stara trta je bila posajena ob koncu srednjega veka, ko so Maribor oblegali Turki. Preživela je kljub srditim bojem med napadalci in branilci mesta, saj je bila današnja Hiša Stare trte nekoč del mestnega obzidja. Trdoživki niso do živega prišli niti požari, ki so bili zaradi lesenih ostrešij in slamnatih streh v poznem srednjem veku precej pogosti, niti trtna uš, ki je pomorila večino ostalih trt, prav tako ne zavezniško bombardiranje mesta, ko je bila Hiša Stare trte delno porušena, a je tej vzdržljivi rastlini uspelo preživeti. Preberite celotno Zgodbo Stare trte. Tako je danes Stara trta tudi edina rastlina, ki ima lasten muzej v Hiši Stare trte. Danes potomke Stare trte rastejo skoraj na vseh kontinentih in po številnih krajih v Sloveniji. Mariborski oktet in Neuvirtovi Štajerci so trti v čast posneli himno. Trti v čast so v Mariboru in okolici urejene tudi mnoge slikovite vinske ceste in številne vinske kleti.

7. Občina Kungota

Vinogradniški muzej Kebl se nahaja sredi vinorodnega okoliša Svečinskih goric na Slatini, tik ob meji z Avstrijo, v občini Kungota. KEBL je ime vzpetine – hribčka, na vrhu katerega je stara cimprača, skrivnostno obdana z gozdom. Le z ene strani je svet odprt za pogled na daljne kozjaške gozdove in bližnje vinograde pod seboj. Skozi vejevje na severni strani mežika avstrijska vinska cesta. Smo torej tik ob prometni vinski cesti, pa vendar nam ambient stare hiše in njene okolice nudi občutek samotnosti in odmaknjenosti v nek drug davni čas in prostor. 200 let stara obnovljena viničarija pod upravljanjem TD Svečina, nosi drugačna sporočila. S svojo etnološko zbirko, ki pričara življenje vinogradnika in viničarja nekaj stoletij nazaj, je priložnost za pridobivanje novih vedenj o naši preteklosti za staro in mlado.

8. Občina Zreče

Zreško jezero so zgradili leta 2000 v dolini potoka Koprivnice z namenom, da povečajo turistično ponudbo kraja. Spodnji del jezera je večji meri v razdalji 700 m ter ima 13.500 m² površine, zgornji del pa je zaraščen in namenjen drstenju, je manjši in meri 300 m v dolžini in ima površino 2.500 m². Skupna količina je 65.000 kubikov vode. Največja globina jezera je pri mostičku med obema deloma jezera in doseže 8 metrov. Glavni pritok jezera je potok Koprivnica, ki se po iztoku iz jezera izliva južneje pri Prelogah v Dravinjo. Na dnu jezera pa so narejene vrtine iz spodnjih studencev, zato vode kot naravnega pritoka skoraj ni. Jezersko dno in stene so zatesnili z naravnim materialom – ilovico. Stene niso obložene s kamenjem, ker bi se posledično preveč razrasle alge. Samo drče so obložene s kamenjem, ker po njih teče trda voda in se ob tem razprši. S tem, ko voda teče po drči, dobi kisik. Pri pretoku vode iz zgornjega v spodnje jezero mulj ostaja v prvem, odteka le s kisikom obogatena voda. Temperatura vode pozimi pade do 4 stopinje celzija, poleti pa se segreje do 23 stopinj celzija. V vodi je vsebnost kisika največja pozimi, in sicer 12–14 miligramov na liter vode, če ni ledu; poleti pri približno 23 stopinjah celzija pa pade pod 3 miligrame na liter vode. Izparevanje vode je v poletnih mesecih (junij, julij, avgust) zelo veliko, zaradi odprtega prostora. Izparevanje vode so omejili z zasaditvijo rastlin, predvsem trstike in rogoze. Izparevanje vode je v poletnih mesecih zelo veliko, zaradi odprtega prostora. Izparevanje vode so omejili z zasaditvijo rastlin, predvsem trstike in rogoze.

9. Občina Duplek – spodnji Duplek

Na seznam zavarovanih območij je bil krajinski park, s površino 851 ha, uvrščen leta 1992. Zajema del gričevja Slovenskih Goric med Dravsko in Pesniško dolino, med Završko vasjo, Koreno, Voličino in Hrastovcem ter predstavlja del t.i. osamelega krasa, ki se razteza v širini 1-2 kilometrov od Dupleka na jugozahodu do Hrastovca na severovzhodu. V širšem območju naselij se pojavlja intenzivnejša urbanizacija, ponekod intenziviranje kmetijskih površin, sicer je ohranjena je tradicionalna slovenjegoriška kulturna krajina z ekstenzivno kmetijsko rabo - ekstenzivni travniki, visokodebelni senožetni sadovnjaki, vinogradi, gozdnata severna pobočja ter njive, pašniki in travišča v dnu dolin – ki nudi življenjski prostor velikemu številu redkih vrst metuljev in ptic. Nekaj je nadzemjskih in podzemjskih kraških pojavov, sicer redkih v SV Sloveniji. Prevladujejo vrtače in kraški izviri, ki jih domačini imenujejo izvirkirki ali zvrečine. Tako najdemo v Voličini kraško podzemno jamo in poševno ali stopnjasto brezno. Ti geomorfološki posebnosti obiskovalcem še nista dostopni. Za krajinski park je značilno nahajališče litotamnijskega apnenca, ki se nahaja na območju Strme gore. Iz tamkajšnjih kamnolomov so v preteklosti apnenec uporabljali kot gradbeni material.

10. Občina Ptuj

Ptujski grad

Na zadnjem obronku Slovenskih goric, ki se razteza skoraj do Drave, stoji mogočna utrdba - Ptujski grad. Strateško pomembna lega, s katere je mogoče nadzorovati ravnino daleč naokrog, je privabljala k naselitvi že v najstarejših obdobjih. Arheološke najdbe so pokazale, da so se prvi prebivalci zatekli na Grajski grič ob zaključku kamene oziroma na začetku bakrene dobe (okrog 2100-1750 pred našim štetjem). Ostanke glinaste posode in kamnite sekire iz tega časa so na ogled v arheoloških zbirkah Pokrajinskega muzeja Ptuj.

Tudi Rimljani so postavili na Grajskem griču manjšo utrdbo in baziliko.

Grad se nam danes kaže v podobi, kakršno so izoblikovala stoletja prezidav in dozidav. Najstarejši arhivski vir, ki pripoveduje o ptujskem gradu, je zapis kronista salzburškega nadškofa Konrada I., ki je bil na tem visokem položaju od leta 1106 do 1147. Stari pisec pravi, da je dal Konrad I. grad pozidati na mestu starega, že davno porušenega gradu. Torej je na Grajskem griču že pred 12. stoletjem stal zidan grad. Njegov ostanek je zahodni stolp

na "turnirskem prostoru", ki bi ga po načinu gradnje smeli postaviti v 10., če ne morda celo v 9. stoletju. Prav gotovo so bile v tem času na vzpetini nad Ptujem, ki je bil v posesti salzburških nadškofov, še druge stavbe, ki pa se zaenkrat še izmikajo trdnejšim opredelitvam.

Seveda je grajske stavbe ves čas spremljalo obzidje, saj je bil ptujski grad do konca turške nevarnosti ena najpomembnejših utrd v tem delu dežele. Od obrambnega sistema iz časa pred 16. stoletjem so se ohranili poleg zahodnega stolpa še nekateri deli obzidja ter oba južna in severni stolp. Ptuj je bil eno od obmejnih mest, za katerega se je štajerska deželna vlada odločila, da jih temeljito utrdi za boj proti Turkom.

Naslednjih večjih gradbenih del so se lotili Leslieji proti koncu 17. stoletja. Prezidali so romanski palacij in na novo postavili severovzhodno grajsko krilo. V obeh traktih so uredili najiminitnejše grajske sobane. V južnem so jih okrasili z bogato stropno štukaturo, v severnem pa se viteška dvorana in kapela dvigata skozi dve nadstropji. Prav tako so zgradili staro konjušnico leta 1664. Zadnji iz rodbine Ptujskih, Friderik IX., je umrl leta 1438. Njegov nagrobnik iz rdečega salzburškega marmorja je vzidan v pritličje gradu, kamor je bil prenesen iz opustošene dominikanske cerkve. Ptujčanom so sledili Stubenbergi.

Od leta 1480 do 1490 je bil Ptuj z gradom vred v madžarskih rokah, 1490. pa so morali Madžari zasedeno ozemlje predati nemškemu cesarju Maksimiljanu. Ta je mesto in grad obdržal do leta 1511, nato pa oboje prodal spet salzburškim nadškofom. Leta 1555 je nadškof posest prepustil Ferdinandu I. V deželnoknežji posesti je ostal grad do leta 1622, ko ga je cesar Ferdinand II. prodal družini Eggenberg. Leta 1634 je prišel v posest družine Thunhausen, ti pa so ga že leta 1642 podarili zagrebškemu jezuitom. Jezuiti so v finančni stiski grad leta 1656 prodali Walterju Leslieju, baronu pl. Balquhane. Po izumrtju te družine leta 1802 ga je po posebni pogodbi o dedovanju dobila družina Dietrichstein. Moška veja te družine je izumrla že leta 1858 in grad je prešel pod sodno zaplembo zaradi določitve dediča.

Pred propadom ga je rešila grofica Terezija Herberstein, ki ga je kupila leta 1873. Dala je temeljito obnoviti vse stavbe in jih na novo opremila. Herbersteini so ostali v gradu do leta 1945. Takoj po drugi vojni je bil grad spremenjen v muzej.

